

เรื่อง ประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพง

รายละเอียด

ในช่วงวันสารทไทย ประมาณเดือนกันยายนของทุกปี จะมีผลผลิตของกล้วยไข่ออกมามาก ดังนั้นทางจังหวัดกำแพงเพชรจึงจัดงานสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเพชรขึ้น เพื่อเผยแพร่กล้วยไข่ซึ่งเป็นผลไม้พื้นเมืองของจังหวัด และเป็นการส่งเสริมการขายกล้วยไข่ ของดี ของเด่น ประจำจังหวัดกำแพงเพชร ภายในงานมีกิจกรรมให้ร่วมสนุก มากมาย เช่น การประกวดกล้วยไข่ดิบ-สุก ชมขบวนแห่รถที่ประดับตกแต่งด้วยกล้วยไข่อย่างประณีตสวยงาม ชมการแสดงต่างๆ และร่วมพิธีกวนกระยาสารทกระทะหลวง นอกจากนี้ยังจัดให้มีการประกวดและจำหน่ายกล้วยไข่ การแข่งขันกวนกระยาสารท กวนข้าวกระยาทิพย์ งานนิทรรศการทางการเกษตร การออกร้านจำหน่ายสินค้าและการแสดงมหรสพต่างๆ การออกร้านจำหน่ายสินค้า 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ณ บริเวณลานโพธิ์หน้าว่าการอำเภอเมือง จ.กำแพงเพชร ในงานนี้ทุกท่านจะได้ชิมกระยาสารทแสนอร่อยจากยอดฝีมือที่ชนะเลิศการประกวดจากปีก่อนๆ รวมถึงกิจกรรมผ้าป่าแถว กิจกรรมทางพุทธศาสนา ที่เป็นประเพณีดั้งเดิมตั้งแต่พุทธกาล สารท เป็นคำของอินเดีย หมายถึง ฤดู ตรงกับฤดูในภาษาอังกฤษว่า Autumn แปลว่าฤดูใบไม้ร่วง อยู่ในระหว่างฤดูฝนกับหนาว สำหรับคนไทย สารทเป็นการทำบุญกลางปีซึ่งตรงกับวันสิ้นเดือน 10 หรือวันแรม 15

ค่าเดือน 10 ในอดีตพิธีนี้เป็นของพราหมณ์มาก่อน กล่าวคือเมื่อถึงเดือน 10 เป็นฤดูที่ข้าวสาลีในนาออกรวงอ่อน เป็นน้านม ผู้คนพากันเก็บเกี่ยวรวงข้าวสาลีอันเป็นผลแรกได้มาทำมรุษปายาสและยาคุเลี้ยงพราหมณ์ เพื่อให้เป็นสิริมงคลแก่ข้าวในนา อีกประการหนึ่งคือทำเพื่อเช่นไหว้บูรพชน คือ ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ล่วงลับไปแล้ว ต่อมาผู้ที่เคยนับถือศาสนาพราหมณ์แล้วกลับมานับถือพระพุทธศาสนา เมื่อถึงคราวที่เคยทำบุญตามฤดูกาลให้แก่พราหมณ์ ก็จัดทำถวายพระสงฆ์เหมือนที่เคยทำแก่พราหมณ์ ถือกันว่าการทำบุญด้วยของแรกได้เป็นผลานิสงส์อย่างยิ่ง และเมื่อทำบุญแล้ว มักจะกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว การทำพิธีอุทิศให้แก่ผู้ตายของชาวฮินดูเรียกว่า "ศราทธ" ออกเสียงเหมือนกับคำว่า "สารท" ในภาษาไทย ซึ่งเป็นชื่อฤดู สำหรับอาหารที่ทำในเทศกาลสารทถวายพระสงฆ์นี้ เรียกว่า "กระยาสารท" แปลว่า "อาหารที่ทำให้ฤดูสารท" โดยส่วนผสมของกระยาสารทไทยนี้จะประกอบไปด้วยข้าวตอก ข้าวเม่า ถั่วลิสง งา นามาคั่วให้สุกเสียก่อน แล้วจึงนำมาทวนกับน้ำอ้อยกวนให้เหนียว กรอบเกาะกันเป็นปึกจะทำกรอบเป็นก้อนหรือตัดเป็นชิ้นๆ ห่อด้วยใบตองแห้งใส่ไว้ในโหลหรือปับ ซึ่งหลังจากจัดทำถวายพระสงฆ์แล้วมักจะนำไปแจกจ่ายเพื่อนบ้านเพื่อความเป็นสิริมงคล

ประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพงเป็นประเพณีที่จัดขึ้นในช่วงวันสารท เดือน 10 ประมาณปลายเดือนกันยายน หรือ ต้นเดือนตุลาคม ของทุกปี ซึ่งจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลิตผลทางการเกษตรที่นำชื่อเสียงและทำรายได้ให้แก่จังหวัดเป็นอย่างมาก คือ กล้วยไข่ ในงานจะมีการประกวดกล้วยไข่ประกวดพืชผลทางการเกษตร พิธีกรวนข้าวกระยาทิพย์ ซึ่งเป็นพิธีเก่าแก่ตั้งแต่ครั้งพุทธกาล การกรวนกระยาสารท การแสดงสินค้าพื้นเมือง ประกวดการตกแต่งรถขบวนแห่อย่างวิจิตรตระการตาด้วยส่วนประกอบต่างๆ ของต้นกล้วยไข่ นับเป็นงานประเพณีสำคัญที่จังหวัดจัดเป็นประจำทุกปี

คำสำคัญ : ประเพณีกำแพงเพชร

ที่มา : <http://www.sawadee.co.th/thai/kamphaengphet/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2017-02-05

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=133&code_db=610004&code_type=01